

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 17.10.2018 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

Політичний консалтинг

підготовки бакалавра
галузі знань 0302 «Міжнародні відносини»,
напряму підготовки 6030204
«Міжнародна інформація»

Програма навчальної дисципліни «Політичний консалтинг» підготовки бакалаврів галузі знань 0302 «Міжнародні відносини», напрям підготовки 6.030204 «Міжнародна інформація».

Розробник: Тихомирова Євгенія Борисівна, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Рецензент: Карпчук Наталія Петрівна, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (проф. Митко А. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету міжнародних відносин

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (доц. Романюк Н. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Тихомирова Є.Б., 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузь знань 0302 «Міжнародні відносини», напрям підготовки 6.030204 «Міжнародна інформація»; бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів: 180 / 6		Рік навчання: 4
		Семестр: 7
ІНДЗ: немає		Лекції: 16 год.
		Практичні (семінарські): 20 год.
		Самостійна робота: 132 год.
		Консультації: 12 год.
Форма контролю: іспит		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами певною системою знань і формування вміння використовувати їх на практиці. Політичний консалтинг не слід зводити виключно до консультування виборчих кампаній або менеджменту. Це поняття більш широке і ємне. Політичний консалтинг може бути віднесений до бізнес-дисциплін, оскільки політична кар'єра в країнах з ринковою економікою і демократичними системами також може розглядатися як сфера підприємництва. Політичний консалтинг як навчальна дисципліна має на меті формування у випускника знань теорії і практики політичного консультування і навичок дослідницької роботи, а також компетенції, що забезпечують його готовність творчо застосовувати отримані знання з теорії політичного консультування, вміння і особистісні якості в стандартних і мінливих ситуаціях професійної діяльності. Досягненню мети навчальної дисципліни сприятиме рішення наступних завдань: засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни; залучення студентів до творчої участі в обговоренні проблем, що виносяться на семінарські заняття; забезпечення участі студентів у науково-дослідній роботі з актуальних проблем навчальної дисципліни; формування у студентів навички пошуку навчального матеріалу, підготовки доповідей і повідомлень, ведення дискусій, опонування; формування у студентів навичок аналізу спеціальних матеріалів, матеріалів ЗМІ, електоральної поведінки, формування іміджу політичного діяча, роботи штабів кандидатів в депутати і штабів регіональних відділень політичних партій в період виборчих кампаній посадових осіб і органів державної і муніципальної влади.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- використання основних положень і методів соціальних, гуманітарних і економічних наук при вирішенні соціальних і професійних завдань, здатність аналізувати соціально значимі проблеми і процеси;
- здатність розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства, усвідомлювати небезпеку і загрози, що виникають в цьому процесі, дотримуватися основні вимоги інформаційної безпеки, в тому числі захисту державної таємниці;
- володіння базовими навичками спілкування, вміння встановлювати, підтримувати і розвивати міжособистісні відносини, ділові відносини з представниками

різних державних, фінансових, суспільних структур, політичних організацій, ЗМІ, інформаційними, рекламними, консалтинговими агентствами.

- здатність застосовувати знання в області політичних наук в науково-інформаційній, педагогічній, інформаційно-довідковій, організаційно-управлінській та проектній діяльності;
- здатність до участі в проведенні політичних і виборчих кампаній, до використання знань про інших видах політичної мобілізації;
- здатність до складання технічних завдань і іншій документації політичних проектів, визначення функціональних обов'язків їх учасників, розрахунку необхідних для успішної реалізації проекту ресурсів, знати тенденції глобального і регіонального розвитку, вміння виділяти політичний контент в глобальних і регіональних процесах, володіти досвідом підготовки заявок на конкурси наукових досліджень;
- знати: національні моделі політичного консалтингу; технологію зв'язків з громадськістю в умовах політичного конфлікту; сутність виборів і виборчих систем; особливості діяльності політичного консультанта під час виборчої кампанії; сутність іміджу та шляхи формування іміджу публічного політика; технології політичного управління та прийняття політичних рішень, політичного маркетингу і політичної реклами; особливості політичного консультування виборчої кампанії;
- вміння: використовувати отримані знання і компетенції в майбутній професійній діяльності;
- володіти навичками: - прийняття управлінських рішень; формування іміджу публічного політика; організації та планування виборчої кампанії; консалтингу виборчої кампанії.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВВЕДЕННЯ В ПОЛІТИЧНИЙ КОНСАЛТИНГ

Тема 1. Політичний консалтинг як навчальна дисципліна. Поняття консалтингової послуги.

Політичний консалтинг в структурі підготовки спеціалістів з «Міжнародної інформації». Визначення політичного консалтингу. Функції політичного консалтингу. Структура політичного консалтингу. Послуги як результати політичного консультування. Суб'єкти та об'єкти політичного консалтингу. Розмежування понять «політичний консультант», «політтехнолог», «іміджмейкер». Критерії професіоналізму політичних консультантів. Політичний консалтинг і суміжні науки

Тема 2. Еволюція політичного консалтингу. Національні моделі політичного консалтингу

Етапи виникнення політичного консалтингу. Національні моделі політичного консалтингу. Американська модель політичного консультування. Політичний консалтинг в Європі (Франція, Німеччина, Італія, Норвегія тощо). Посткомуністичні країни Східної Європи на шляху формування ринку професійного політичного консультування Виникнення та розвиток політичного консалтингу в Україні.

Тема 3. Типологія політичного консалтингу.

Типологізація політичного консалтингу: за підставами суб'єктів консалтингу, їхньої ролі, офіційності взаємодії суб'єктів; за підставами напрямку, масштабом і тривалістю впливу, характеристиками соціально-політичної ситуації; за підставами приналежності до території впливу та специфіки застосовуваних технологій. Основні моделі політичного консультування. Методи політичного консалтингу. Технології політичного консалтингу.

Тема 4. Аналітичні технології політичного консалтингу

Сутність та основні завдання аналітичних технологій політичного консультування: аналіз політичної ситуації. Аналітична робота. Базові засади аналізу політичної ситуації. Поняття та застосування ресурсного аналізу. Структура ресурсних груп. Види ресурсних груп. Етапи реалізації дослідницької діяльності в політичному консалтингу. Поняття «моніторинг». Принципи побудови системи моніторингу. Етапи проведення політичного моніторингу.

Тема 5. Сутність та різновиди спеціальних технологій політичного консультування

Поняття спеціальних технологій політичного консультування. Види спеціальних технологій в політичному консультуванні США: стратегічний менеджмент (management or strategic advice); рекламу в ЗМІ (media or campaign advertising); соціологічні дослідження (polling); організацію прямих розсилок (direct mail); вивчення конкурентів (opposition research); забезпечення фінансування кампанії (campaign finance or fundraising); польові роботи (field operations). Стратегія і тактика в сфері політичного консалтингу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ПОЛІТИЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Тема 6. Вибірчі технології у політичному консалтингу

Підходи до трактування виборчих та передвиборчих кампаній. Чинники унікальності виборчої кампанії: особа кандидата, специфіка моменту, стратегія виборчої кампанії. Керовані та некеровані чинники виборчої кампанії. Етапи виборчої кампанії. Передвиборча кампанія: її специфіка та особливості проведення. Електоральний (виборчий) менеджмент. Принципи формування команди. Завдання виборчого штабу. Агітаційна команда. Безпека виборчих кампаній.

Тема 7. Іміджеві стратегії у політичному консалтингу

Сутність політичного іміджу. Різновиди іміджу кандидата. Проблема позиціонування політичного лідера. Функції, структура і типологія політичного іміджу. Імідж політичного лідера як чинник формування його рейтингу. Основні етапи конструювання політичного іміджу. Основні характеристики політичного лідера. Аналіз конкурентів іміджів за основними параметрами. Іміджеві технології. Технології впливу на імідж клієнта.

Тема 8. GR-як специфічний вид політико-консалтингової діяльності в організації взаємодії бізнесу і органів влади

Сутність GR та лобізм. Основні функції GR в організації. Відмінності GR та лобізму. Особливості лобі та GR-технологій в ЄС. Перший офіційний інституційний представник груп інтересів в ЄС – Соціально-економічний комітет. Лобіювання в рамках ЄС: зв'язок Генеральних директоратів ЄС з лобістськими групами, шляхи впливу лобі-груп на прийняття рішень Європарламентом, методи прямого і непрямого лобіювання. Особливості GR та лобіювання в Україні

Тема 9. Етичні проблеми політичного консалтингу

Основні етичні проблеми в політичному консультуванні. Етичний кодекс політичних консультантів. Етичні принципи і правила досягнення цілей політичного консультування. Сутність принципів взаємної довіри і принципу співпраці. Загальні вимоги, яким повинні слідувати консультанти: чіткість визначення завдання; чіткість визначення функцій; професіоналізм і компетентність; чіткі моральні принципи.

5. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лк.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ВВЕДЕННЯ В ПОЛІТИЧНИЙ КОНСАЛТИНГ					
Тема 1. Політичний консалтинг як навчальна дисципліна. Поняття консалтингової послуги.	18	2	2	13	1
Тема 2. Еволюція політичного консалтингу. Національні моделі політичного консалтингу	20	2	2	14	2
Тема 3. Типологія політичного консалтингу.	18	2	2	13	1
Тема 4. Аналітичні технології політичного консалтингу	18	2	2	13	1
Тема 5. Сутність та різновиди спеціальних технологій політичного консультування	16		2	13	1
Загалом за модулем I	90	8	10	66	6
<u>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ПОЛІТИЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ</u>					
Тема 6. Вибірчі технології у політичному консалтингу	25	2	4	17	2
Тема 7. Іміджеві стратегії у політичному консалтингу	22	2	2	17	1
Тема 8. GR-як специфічний вид політико-консалтингової діяльності в організації взаємодії бізнесу і органів влади.	22	2	2	16	2
Тема 9. Етичні проблеми політичного консалтингу	21	2	2	16	1
Загалом за модулем 2	90	8	10	66	6
Всього годин:	180	16	20	132	12

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль I. Введення в політичний консалтинг		
1.	1. Проаналізувати політичний консалтинг в окремих країнах Європи 2. Дослідити політичний консалтинг в окремих країнах посткомуністичних країнах Східної Європи 3. Охарактеризувати особливості виникнення і розвитку політичного консалтингу в Україні	66 год.
Змістовий модуль II. ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ПОЛІТИЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ		
2.	1. Проаналізувати передвиборчу кампанію окремих кандидатів у президенти у 2018-2019 рр. в Україні. 2. Охарактеризувати специфіку та особливості проведення останньої виборчої кампанії президента в Україні	66 год.
Всього:		132 год.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати упродовж поточного контролю (участь у семінарах) – 40 балів, за модульний контроль (написання контрольної роботи) – 60 балів. Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен. Якщо студент набрав менше 75 балів за увесь курс, то зобов'язаний скласти іспит.

Таблиця 3

Модуль 1: поточний контроль (макс = 40 балів)					Модуль 2 (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1					МКР	100
С. 1	С. 2	С. 3	С. 4	С. 5		
4	4	4	4	4		
Змістовий модуль 2					60	
С. 6	С. 7	С. 8	С. 9	С. 10		
4	4	4	4	4		

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Березкина О.П. Политический консалтинг : учебник для студ. высш. учеб. заведений. — М. : Издательский центр «Академия», 2008. — 336 с.
2. Гончаров В.Э. Современное политическое консультирование: монография – СПб.: ИВЭСЭП Знание, 2007. — 220 с
3. Гончаров В. Э. Странствующие рыцари демократии. Политические консультанты в XXI веке: монография. — СПб.: ИВЭСЭП, 2014. — 378 с.
4. Грин Р. 48 законов власти / Пер. с англ. ЕЯ Мигуновой [Электронный ресурс] — Режим доступа: <http://brandstory.com.ua/r-grin-48-zakonov-vlasti-samaya-amoralnaya-sinichnaya-i-samaya-pravdivaya-kniga>
5. Гурієвська В. Особливості та види процесу консультивання у вищих органах державної влади [Електронний ресурс] – Режим доступа : http://www.academy.gov.ua/ej/ej7/doc_pdf/gurievska.pdf
6. Киселев К. Политический консалтинг: от шаманства к идеологии профессионализма // Советник», №4, апрель 2002 [Электронный ресурс] — Режим доступа: http://www.arm-group.ru/info/articles/politics/from_wizard_to_professional/

Code of Ethics [Электронный ресурс] //The Asia Pacific Association of Political Consultants [Сайт]. Режим доступа: <http://www.apapc.com/member/codeofethics>.

Deutsche Gesellschaft für Politikberatung e.V. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.degepol.de/>.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Політичний консалтинг в структурі підготовки спеціалістів з «Міжнародної інформації»
2. Визначення політичного консалтингу
3. Послуги як результати політичного консультування
4. Політичний консалтинг і суміжні науки
5. Етапи виникнення політичного консалтингу
6. Національні моделі політичного консалтингу
7. Американська модель політичного консультування
8. Політичний консалтинг в Європі
9. Посткомуністичні країни Східної Європи на шляху формування ринку професійного політичного консультування
10. Особливості виникнення і розвитку політичного консалтингу в Україні
11. Типи політичного консалтингу
12. Основні моделі політичного консультування
13. Методи політичного консалтингу
14. Технології політичного консалтингу
15. Сутність та основні завдання аналітичних технологій політичного консультування: аналіз політичної ситуації
16. Застосування ресурсного аналізу
17. Етапи реалізації дослідницької діяльності в політичному консалтингу
18. Поняття спеціальних технологій політичного консультування
19. Види спеціальних технологій в політичному консультуванні
20. Стратегія і тактика в сфері політичного консалтингу
21. Виборча та передвиборча кампанія
22. Електоральний (виборчий) менеджмент
23. Безпека виборчих кампаній
24. Спостереження за виборами
25. Сутність політичного іміджу
26. Функції, структура і типологія політичного іміджу
27. Етапи формування політичного іміджу кандидата
28. Іміджеві технології
29. Технології впливу на імідж клієнта
30. Сутність GR та лобізму
31. Відмінності GR та лобізму
32. Особливості лобі та GR-технологій в ЄС
33. Особливості GR та лобіювання в Україні
34. Етичні проблеми в політичному консультуванні
35. Етичний кодекс політичних консультантів
36. Загальні вимоги, яким повинні слідувати консультанти